

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 600 D, na $\frac{1}{4}$ strani 300 D, na $\frac{1}{8}$ strani 150 D, na $\frac{1}{16}$ strani 100 D, na $\frac{1}{32}$ strani 50 D. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 50 par, najmanj pa skupaj 8 D.

Urejuje Viljem Rohrman.

Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasleda.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisti iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 18. Ljubljana, 30. septembra 1924. Letnik XLI.

Obseg: Vabilo na občne zборе vseh podružnic. — Pojasnilo. — Opustošena posestva. Pomoč poplavljenec! — Brez apna ni rodovitosti. — Pollice za sačje. — Pred trgatvijo. — Mlin za pecljanje grozdja. — Naprava petijota ali domače pijače. — Konjska razstava na ljubljanskem velesejmu. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Dopisi. — Ocena knjig. — Tržne cene. — Inzerati.

Vabilo

na

občne zборе vseh podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo,

ki se bodo vršili v nedeljo, dne 19. oktobra 1924.

v prostorih in ob uri, kakor je običaj v dotičnem kraju po sporedu, ki ga določa § 31. (točka 1.—6.) družbenih pravil.

Prostor in uro določi načelnik podružnice, dogovorno s podružničnimi odborniki in sporoči to udom po krajevnih običajih.

Voliti odbor in podružnične zastopnike imajo pravico samo oni pravi udje, ki so plačali udnino do 31. marca 1924. ter bili sprejeti kot pravi udje.

V zmislu § 4. družbenih pravil je podpisani vladni komisar sprejel kot prave ude vse one ne-omadeževane samolastne osebe, ki so svojo udnino plačali do 31. marca t. l. in ustrezajo določilom tega paragrafa. Tiste, ki bo po svojem stanu ali drugačnih okoliščinah ne morejo postati pravi udje Kmetijske družbe, je smatrati kot podporne ude, ki nimajo volilne pravice.

Na občnih zborih je voditi zapisnik, v katerem mora biti natančno označeno število udov, ki so se udeležili občnega zbora, nadalje izid volitev odbora in delegatov. Ta zapisnik morajo načelništva najkasneje v osmih dneh po občnem zboru predložiti vladnemu komisarju.

Morebitne pritožbe proti nepravilni izvolitvi delegatov na teh občnih zborih je vložiti pri vladnem komisarju najkasneje do 25. oktobra t. l. Na pozneje došle vloge se ne bo oziralo.

Nepravilno izvršeni občni zbori se bodo ponovno vršili (v zmislu § 8. pravilnika)

v nedeljo, 2. novembra 1924.

na podlagi odločitve podpisanega vladnega komisarja.

Načelništva vseh podružnic se pozivljajo, da takoj razglasijo udom po kraju primernem običaju prostor, kjer se bo vršil občni zbor podružnic in uro zborovanja.

Vladni komisar pri Kmetijski družbi za Slovenijo:

Evgen Jarc l. r.

Pojasnilo

k občnem zboru podružnic Kmetijske družbe, katero se naj na podružničnih občnih zborih prečita.

Na občnem zboru je ugotoviti število pravih udov in število podpornih udov, t. j. tistih, ki ne ustrezajo § 4. družbenih pravil, torej ki nimajo posestva, niso neomadeževani itd.

Kmetijska družba določa načelnost vseh podružnic imena vseh njenih udov pravih in podpornih. Naloga načelnika je, da pred ali pa na podružničnem občnem zboru ugotovi, kateri ud spada med prave (z volilno pravico) in med podporne ude, ki imajo volilne pravice.

S tem vabilom so sklicani občni zbori vseh podružnic in dolžnost načelnikov je, da jih krajevno primerno razglasijo in vodijo. Ako načelnik ali njegov namestnik iz kateregakoli razloga noče ali ne more razglasiti in voditi občnega zbora, se smatra, da je odstopil in občni zbor vodi najstarejši odbornik, ali pa tisti, ki ga občni zbor izvoli za predsednika zborovanja. V tem primeru se pošlje vladnemu komisarju poleg običajnega naznanila občnega zbora še posebno poročilo, da načelnik ali njegov namestnik ni hotel ali ni mogel voditi občnega zbora. Na tako sklicanem občnem zboru je najprej na dnevnem redu voliti načelnika in njegovega namestnika, po potrebi pa tudi ves odbor.

Podružnice, ki najmanj tri leta niso volile odbora, imajo to izvesti na tem občnem zboru. Podružnični odbor se voli na tri leta. Torej one podružnice, ki ga niso izvolile v l. 1922. ali 1923., morajo letos izvoliti novi odbor in ga prijaviti družbi.

Volitev podružničnih delegatov za družbeni občni zbor se na tem občnem zboru izvrši na podstavi onih pravih podružničnih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca t. l., in sicer pri podružnicah ali naravnost pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Volitve odbora in delegatov se morajo brezpogojno vršiti z listki, kakor to predpisujejo družbena pravila. Volilni listki niso predpisani ter je mogoča in veljavna vsaka oblika in barva.

Pravilno sklicani podružnični občni zbor vodi načelnik ali njegov namestnik. Če sta oba iz kateregakoli vzroka zadržana, vodi občni zbor najstarejši odbornik ali pa volijo prisotni udje predsednika, ki vodi občni zbor. Predsednik občnega zbora na podlagi popolnega imenika udov, ki ga je poslala Kmetijska družba, ugotovi ali je občni zbor sklepčen ali ne.

Občni zbor je sklepčen, če je navzočih najmanj ena petina vseh udov. Veljavna pa je volitev pri nadpolovični večini glasov navzočih pravih udov.

Voliti in glasovati sme vsak pravi ud. Pravi udje so samolastne osebe, moški in ženske, ki se dejansko pečajo s kmetijstvom, bodisi kot lastniki, bodisi kot užitniki posestev. Sinovi posestnikov in drugi sorodniki torej ne smejo voliti, ako niso sami lastniki, najemniki ali užitniki zemljišč. Tudi s pooblastili se ne more voliti, ampak vsak voli samo osebo.

Po določitih § 31. družbenih pravil, ima podružnica pravico voliti za vsakih 40 udov po enega delegata. Pri manjšem številu je smatrati torej za polno, če dosega število 20.

Torej: na 20 do 59 udov se voli en delegat, na 60 do 99 udov se volita dva, na 100 do 139 se volijo trije itd. Število udov, ki je merodajno za volitev

delegatov, se ravna po številu onih podružničnih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca t. l.

Pri podružničnem občnem zboru je voditi zapisnik, ki ga po končanih zborovanjih podpiše načelnik, tajnik in eden izmed navzočih udov. Ta zapisnik je nemudoma poslati Kmetijski družbi v Ljubljano.

Proti morebitnim nepravilnostim, ki so se godile na podružničnem občnem zboru, sme ugovarjati vsak ud, vendar mora biti tak ugovor dobro utemeljen. Take ugovore je poslati vladnemu komisarju v Ljubljani najkasneje v osmih dneh po občnem zboru. Pravico, vložiti ugovore proti nepravilnostim na občnem zboru, imajo samo oni, ki so se udeležili občnega zbora. Izgovor, da kak ud ni vedel, da se vrši podružnični občni zbor, ne more obveljati, ker **velja vabilo v tej številki „Kmetovalca“ za vse ude.** Glede časa in prostora, je pa dolžnost vsakega uda, da se sam pobriga za to in poižve, ob kateri uri in v katerem prostoru se vrši občni zbor za njegovo podružnico.

Vladni komisar pri Kmetijski družbi za Slovenijo:

Evgen Jarc l. r.

Opustošena posestva. Pomoč poplavljenecem!

Strahoten je pogled na razdejana domovja v Polhograjskem pogorju, po ondotnih gorskih grabnih in spodaj po dolini. Na pobočjih plaz za plazom, eden večji in bolj razrit kakor drugi, vmes pa zrušeni gozdovi, ki leže uničeni spodaj na vznožju. Grabni so globoko zasuti z debelim gruščem, sredi katerega leže mogočne skale. Prej nedolžni studenci in vodotoki so usodno noč narasli v mogočne in bobneče vode, v grozne hudournike, ki so drvili s tako silo v dolino, da so odnesli in pokončali vse, kar jim je prišlo na pot. Podrli so domove in odnesli brez sledu; izruvali debele smreke in jih nesli po 4 do 5 kilometrov daleč v dolino, kjer so obležale strte, oguljene, brez korenin in brez vrhov. Mogočne skale leže sedaj na vznožju teh gorskih grabnov kot večni spomeniki na strahote te nočne poplave. Kjer so bili prej lepi sadni vrtovi, mole iz visoko nasutega grušča le še goli vrhovi, ali so pa popolnoma pokončani, ker jih je odnesla deroča voda in na tem mestu siloma izkopala novo strugo. Povsod samo pustošenje, kamor pogledaš! Posamezne hiše, hleve in mline je gladko odneslo, tako da ni poznati, kje so stali. Druge hiše so zakopane v grušč, tako da moli le streha vunkaj. Milijoni človeških rok ne zmorejo tega dela mesece in mesece, kar je uničila poplava v dobrih treh urah. Najhujše je divjala po gorskih jarkih, ogromno in neprecenljivo škodo je pa napravila, ko se je razlila v deročih valovih po dolini, kjer je pokončala vso letino in nanesa v divjem toku toliko peska, grušča, drevja, grmovja, debel in drv, da je izgledalo polje čez in čez pokrito s to kamnito in drevesno navlako in ki jo še do danes niso mogli pospraviti in odpeljati.

Uničena letina, pokončano domovje, potopljena živina, nevarni gorski plazovi in usadi itd., to so posledica te strašne noči. Zraven pa še številne človeške žrtve! Prej trdni posestniki, so postali čez noč berači in reveži. Vredni so usmiljenja in nujne pomoči. Pomagajmo jim, saj so po svojem poklicu naši najbližnji!

Kmetijska družba je pripravljena, sprejemati prispevke dobrih rok za te uboge in nesrečne poškodovance in jih hoče izročiti blagemu namenu. Odprimo srca in pomagajmo poplavljenecem!

Brez apna ni rodovitosti.

Naše rastline potrebujejo za prehrano tudi apna. Rabijo ga za napravo stebela, čvetja in plodu. Posebno veliko ga potrebujejo razne stročnice, kakor fižol, detelje itd. Če manjka apna v zemlji, ni prave rasti ne rodovitosti.

Vsaka zemlja bi morala imeti vsaj 0.1% do 0.2% (na 1 kg—1 do 2 gr) apna v sebi, da ga imajo rastline dosti za svojo prehrano. Ali je v zemlji potrebna količina apna, sklepamo najlažje po uspevanju takih rastlin, ki potrebujejo več apna. Kjer dobro rastejo različne **detelje**, izmed plevelnih rastlin pa **mak** in **slak**, tam je apna dosti v zemlji; kjer se pa šopirita **kresnica** in **kislca**, tam ga pa manjka. Ali vsebuje zemlja potrebno apno ali ne, o tem se lahko prepričamo tudi s pomočjo **solne kisline**, ki se dobi v vsaki drogeriji (trgovini s kemikalijami in zdravili). Če kaneš par kapljic razredčene solne kisline na zemljo in ti zemlja pri tem poskusu zašumi, potem je to znak, da se nahaja potrebno apno v zemlji, in ga je toliko več, čim močnejše je to šumenje. Če pa zemlja nič ne zašumi, potem manjka apna v zemlji in ga je treba dodajati.

V mnogih krajih primanjkuje apna v zemlji. Po takih krajih bi lahko dosegli veliko lepše pridelke, ako bi zemljo tudi z **apnom gnojili**. To velja za travnike kakortudi za njive in za druga zemljišča. Brez apna in ob pomanjkanju apna ni prave rodovitosti!

Apno pa ni važno samo za prehrano rastlin, ampak je važno tudi v drugih primerih za povzdigo zemljine rodovitosti, zlasti v tem primeru, če je zemlja tako **težka**, da trpi zaradi tega njena delavnost in rodovitost, ali pa, če je **vlažna** in trpi zaradi tega na raznih kislinah, ki se v taki zemlji nahajajo in ki rastlinam škodujejo. V obeh teh primerih je apno vrlo dobro sredstvo za izboljšanje rodovitosti. V prvem primeru apno zemljo rahlja, v drugem jo pa razkisuje, ker se veže in spaja s škodljivimi kislinami. Izvrstno vpliva zaradi tega tudi na **barski zemlji**, ki je navadno bogata kislina.

Pri nas je mnogo take zemlje, ki bi se dala **izvrstno popraviti s pomočjo gnojenja z apnom**. Najboljši čas za to je sedaj jeseni. Za gnojenje rabimo v **prah gašeno živo apno** ali pa **zmljet apneni lapor**. Za 1 ha vzamemo po 10 metr. centov živega apna ali pa 20 metr. centov laporja.

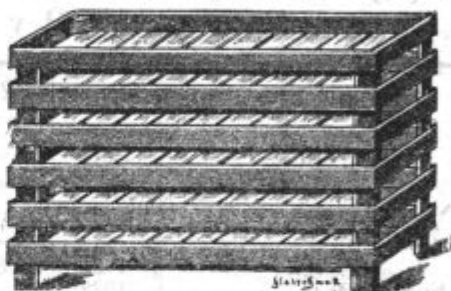
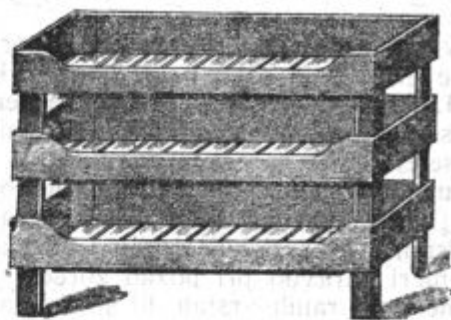
Če nismo še prepričani o učinkovitosti apna, delajmo **vsaj poskuse z apnom!** V kratkem se na lastne oči prepričamo o veliki vrednosti, ki jo ima apno za izboljšanje naših pridelkov povsod tam, kjer ga danes manjka ali ga je premalo, ali pa kjer ga zemlja vsled svojih neugodnih lastnosti sama zahteva.

—r—

Police za sadje.

Za dobro hranitev namiznih jabolk je treba **dobrih kleti**, ki so hladne in temne, ne presuše niti vlažne in ki se dajo dobro zračiti. Treba je pa tudi pripravnih **sadnih polic**, na katerih polagamo sadje

v tanjih plasteh, da ga je moč pregledavati in prebirati. Te police lahko napravljamo na razne načine. Kot zelo prikladne se priporočajo police, kakor jih kažeta podobi št. 26. in 27.

Pod. 26. in 27. Polici za sadje.

Take police so lahko trdno zbite ali je pa vsaka polica sama zase izdelana in so postavljene s svojimi stojalci tako ena vrh druge, da so kviško zložene, kakor je videti na podobi. Iz več posameznih polic zložene police so v tem primeru več vredne. Sadje polagamo na te police v eni legi ali pa tudi v dveh legah; kar se ravna potem, koliko je prostora med posameznimi policami in kakšne vrste namiznih jabolk je treba shranjevati, ker so nekatere vrste bolj druge zopet manj občutljive.

Take sadne police lahko napravljamo doma. Njih prednost tiči v tem, da je tako spravljeno sadje obdano od vseh strani od zraka in da se sadje lahko pregleduje in prebira, kar je posebno važno v letih, ko nam sadje rado gnije.

Bolj trpežna in trdna jabolka kakor n. pr. bobovec, zimke itd. lahko spravljamo tudi na debelo v pripravnih obojih, ki se postavljajo v take sadne kleti.

—n.

Pred trgatvijo.

Naš vinogradnik dela z redkimi izjemami glede časa za spravljanje pridelkov dve glavni napaki: **seno spravlja mnogo prepozno, grozdje pa mnogo prerano**. Ker je strokovno iz večine nedostatno izobražen, se ne zaveda ogromne gospodarske škode, ki si jo s tem sam povzroča in ki bi je ne bilo, če bi se dal poučiti.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru začena s splošno trgatvijo — izvzemši izvestne rane in črne vrste — večinoma v drugi polovici oktobra ter jo končuje navadno šele v prvem tednu novembra z najboljšimi uspehi. Z daljšim odlašanjem trgatve je zvezan naravno tudi gotov riziko; vendar se moramo odločiti za kar mogoče pozne trgatve, ako hočemo pridobiti trajen boljši sloves našim vinskim

pridelkom, ki naj ne služijo samo za lokalno porabo, ampak za inozemstvo, ako naj ima naše vinogradništvo narodno-gospodarski pomen in ako naj obvelja v konkurenčnem boju na svetovnem vinskem trgu.

Na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrše preiskave grozdnega soka na sladkor in kislino od leta 1921. dalje redno vsake tri dni, počenši vsako leto 24. septembra. Grozdje za to določenih vrst se jemlje vselej z istih parcel.

Ob ugodnem vremenu količina sladkorja redno narašča, količina kisline pa pada, seveda pri različnih vrstah in v različnih legah v neenaki meri: v večji meri naravno pri pozno zorečih vrstah, v manjši meri pri ranih vrstah, ki so že itak več ali

manj dosegle svojo popolno zrelost in se praviloma tudi najprej trgajo.

Navedeni poizkusi so se leta 1921. pri vseh vrstah ponavljali šestkrat (do 9. X.), leta 1922. tudi pri vseh vrstah desetkrat (do 21. X.), leta 1923. pa pri belem burgundcu in silvancu samo devetkrat (do 18. X.), pri rdečem tramincu in laškem rizlingu desetkrat (do 21. X.), pri moslavcu enajstkrat (do 24. X.) in pri rizlingu dvanajstkrat (do 27. X.). Zaradi preozkega prostora v preglednici niso navedeni rezultati vseh trodnevni preiskovanj grozdja kar po vrsti, ampak samo od prvega dne (24. IX.) za vse vrste, potem pa od pravkar navedenih dni, ko se je ena ali druga vrsta zadnjič preiskovala, in tako do konca preiskovanj (27. X.).

Določevanje sladkorja in kisline v grozdu pred trgatvijo na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru 1921. — 1923.

V r s t a	Leto	o d s t o t k o v (%)											
		24. IX.		9. X.		18. X.		21. X.		24. X.		27. X.	
		sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.	sl.	kis.
Bell burgundec	1921	18.8	0.9	21.6	0.8	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	16.—	0.9	18.9	0.93	17.5	0.9	16.2	0.94	—	—	—	—
	1923	17.—	1.26	19.—	1.13	20.2	1.07	—	—	—	—	—	—
Silvanec	1921	19.8	0.8	21.2	0.82	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	12.1	1.3	14.5	0.96	15.—	0.85	14.8	0.84	—	—	—	—
	1923	12.9	1.27	16.2	1.1	17.—	0.91	—	—	—	—	—	—
Rdeči traminec	1921	20.5	0.9	21.5	0.86	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	16.1	0.95	17.8	0.84	17.5	0.9	15.8	0.9	—	—	—	—
	1923	16.3	1.17	17.8	1.05	18.2	1.02	18.8	0.94	—	—	—	—
Moslavec s srednje lege	1921	15.5	1.1	19.8	0.95	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	14.2	1.08	14.4	1.12	15.5	1.25	16.—	1.2	—	—	—	—
	1923	13.4	1.55	15.7	1.34	16.5	1.2	17.4	1.2	18.7	1.14	—	—
Moslavec z višje lege	1921	15.9	1.05	20.4	1.—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	15.8	1.—	16.1	1.—	15.5	1.05	16.8	1.—	—	—	—	—
	1923	14.2	1.5	16.—	1.3	17.3	1.25	17.8	1.25	17.9	1.29	—	—
Laški rizling	1921	18.2	0.8	21.5	0.76	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	16.4	0.9	17.2	0.88	15.—	1.02	15.1	0.94	—	—	—	—
	1923	14.2	1.2	16.2	1.—	18.2	1.—	18.1	0.94	—	—	—	—
Rizling s srednje lege	1921	17.—	1.15	18.5	1.—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	14.2	1.4	16.7	1.1	17.—	1.15	14.1	1.1	—	—	—	—
	1923	14.6	1.68	16.9	1.3	19.1	1.3	19.—	1.24	19.7	1.16	19.6	1.15
Rizling z višje lege	1921	15.—	1.2	20.6	1.04	—	—	—	—	—	—	—	—
	1922	15.2	1.24	18.2	1.1	18.—	1.—	14.5	1.—	—	—	—	—
	1923	15.2	1.46	17.8	1.3	17.9	1.3	17.8	1.24	18.—	1.16	18.4	1.2

Taki poizkusi v malem pred trgatvijo nudijo seve nepopolno sliko o razvoju grozdnega kvalitete v celoti in so povprečni rezultati glavne trgatve nekoliko drugačni; kajti za preiskovanje jemljemo samo nekoliko grozdov (čim več, tem bolje!) in še teh ne z istih trt in ne v enakem stadiju razvoja.

Nadalje je pri presoji navedenih podatkov upoštevati vremenske razmere tistih let, ki se označujejo tako-le: 1921. vroče in suho, 1922. poletje ugodno, jesen deževna, 1923. poletje neugodno, jesen lepa.

Nimamo nikake organizacije niti zakonskih predpisov za začetek splošne glavne trgatve. Ko bi imeli vsaj dobre vinarske zadruge na širši podlagi, moglo bi se marsikaj dobrega ukreniti združnim potom tudi v tem pogledu. Tako pa gre vse, kakor se komu zljubi; vinarji se ne brigajo za lastne go-

spodarske koristi in še manj se menijo za splošne interese. Ker ni primerne organizacije, niso vinogradi zadostno zastraženi; zato so tatvine grozdja na dnevnem redu, čisto posebno še blizu večjih krajev, zlasti tedaj, ko so posamezniki že potrgali.

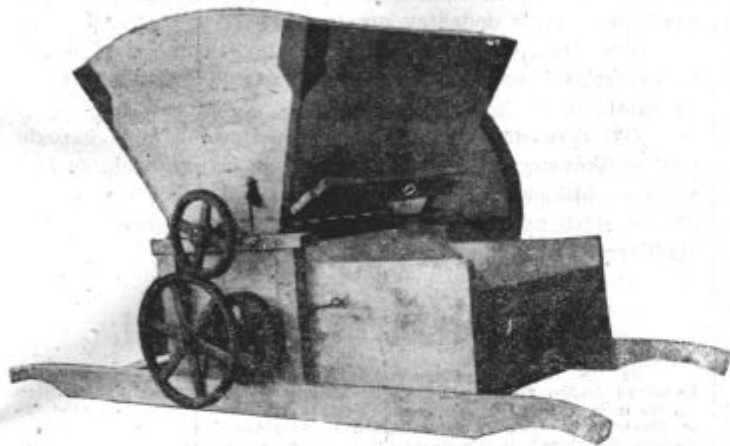
Najmanj, kar bi se takoj moglo in moralo ukreniti v varstvo vinogradov brez posebnih novih zakonov bi bilo to, da se oblastveno zapro vsi poti, ki držijo k vinogradom, kadar so glavna dela v goricah obavljena in začne grozdje zoreti. Kdor v goricah biva in nima drugega pota ali cešte, po kateri bi mogel z doma in domu, bi pa moral imeti posebno uradno legitimacijo, ki mu dovoljuje hoditi in voziti po takih potih. Straženje vinogradov bi se tako poenostavilo in pocenilo, hkrati pa vendar tudi poostriilo.

Slične uredbe in še mnogo strožje — zlasti glede začetka splošne trgatve — se drugod, n. pr. v Nemčiji, že odnekaj točno izvajajo z največjim pridom. Tako se vinske kvalitete dotičnih krajev ne le izboljšujejo, nego tudi poenotijo v značilne vinske tipe, ki se v vinski trgovini najbolj cenijo.

Ravnatelj **Andrej Žmavc**, Maribor.

Mlin za pecljanje grozdja.

Danes prinašamo sliko grozdnega mlina, ki grozdje masti in ga obenem peclja ali reblja, t. j. loči od hlastin. To se danes vobče priporoča in je še posebno važno v takih letih, kakršno je letošnje.

Pod. 28. Mlin za pecljanje grozdja.

Mlin, ki ima za pecljanje zelo praktično leseno pripravo, se lahko ogleda v Kmetijski šoli na Grmu in na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ali pa pri Kmetijski družbi v Ljubljani, ki jih ma v prodaj. Cena je navedena spredaj na inseratni poli. **R.**

Naprava petijota ali domače pijače.

V sedanjih težkih časih mora vinogradnik gledati, da stroške pridelovanja vina čimbolj zniža. Mnogo denarja se pri nas zapravi s pijačo. Nekateri vinogradniki svoje delavce z vinom takorekoč zalivajo in ne pomislijo, da pri tem ne pridejo na svoj račun in da morajo gospodarsko propadati.

Gotovo pa je, da tako vinogradnik kakor kmet ne moreta izhajati brez pijače. Delavci in družina jo zahtevajo in pa tudi, posebno pri težkem delu v vinogradu, potrebujejo. Ni pa prav, da se daje delavcem v vinogradu ali gospodarstvu vino, temveč zadostuje za to dosti cenejša **domača pijača ali petijot**.

Petijot, ki je izdelan iz vode, sladkorja in tropin, ni tako močan kakor vino, zato pa ugasi žejo in daje prijetno okrepčilo, medtem ko vino, v večji meri zaužito, delavca le upijani in napravi za delo nespособnega.

Seveda mora biti petijot dobro pripravljen, kajti ta razmeroma šibka pijača se nepravilno pripravljena in površno oskrbovana rada pokvari.

Dober in stanovit petijot izdelamo na sledeči način:

Za napravo petijota vzamemo tropine od dobrega, zdravega (ne gnilega ali pokvarjenega) grozdja, ki smo ga pecljali, kajti v pecljih se nahajajo

snovi, ki dajejo sicer petijotu surov okus. Črninske tropine so boljše kakor tropine od belega grozdja, malo nakvašene tropine so boljše kakor čisto sladke.

Čim manj tropine oprešamo, tem boljši bo petijot. Najbolje je, da odtočimo iz kadi samo odtok (župo), nato pa nalijemo na tropine takoj sladke vode. Tropine ne smejo nikoli stati ali ležati na zraku, ker porjavijo (se oksidirajo), dajo petijotu grdo barvo, okus po tropu in pa lahko tudi cik.

Če tropine prešamo, jih moramo torej takoj od preše predrobiti v kad in nanje takoj naliti vode, najbolje takoj sladke vode, ki smo jo že poprej pripravili. Če ne, moramo sladkor čimpreje dodati. Dober petijot mora imeti vsaj 6% alkohola, to je toliko kakor dober jabolčnik. Da to dosežemo, moramo vzeti vsaj 8 do 10 kg sladkorja na hl (100 l) vode. Sladkor raztopimo v vroči vodi, raztopino pustimo nekoliko ohladiti, potem pa jo še mlačno nalijemo na tropine. Pri tem pa gledamo, da nastane v kadi pravilna kipelna toplota, to je 18 do 20 stopinj Celzija, kajti potrebno je, da vrenje takoj prične in se hitro izvrši. Zato moramo tudi skrbeti, da se prostor, kjer petijot kipi, med kipenjem ne ohladi.

Važno pa je dalje, da se trop v kadi ne ugreje in da ne stoji dlje časa na površini, ker na ta način ne more iz njega sladka voda izvelči vinskih snovi, poleg tega pa se v njem zaredi cik in se nam petijot pozneje lahko popolnoma skisa. Najbolje je torej, da se za kipenje petijota poslužujemo enakih kadi kakor za kipenje črnine, namreč takih, ki imajo na sredi pritrjeno preluknjano (prevrtano) dno, katero brani, da ne more trop med vrenjem na vrh stopiti, ne ovira pa, da prihaja do tropa sladka tekočina, ki ga izluži.

Tako dno si pripravimo lahko sami iz navadnega, jelovega lesa. Najprej natresemo v kad tropin, ki jih zalijemo z vodo, potem ustavimo v kad (približno v dvetretjinski višini) notranje, preluknjano dno in nato nalijemo v kad še ostalo sladko vodo, ki naj stoji vsaj eno ped nad omejenim dnom, pa vsaj eno ped pod robom kadi. Kad pokrijemo na to še s pokrovom ali pa s kako čisto plahto, tako da ne more ne nesnaga in ne zrak do tekočine.

Nato pustimo tekočino vreti toliko časa na tropu, da sladkor pokipi, to je kake štiri do pet dni, potem pa jo iz kadi odtočimo, tropine izprešamo in spravimo petijot v sod. Sod napolnimo do vrha in ga na lahko zamašimo.

Tako pustimo petijot do glavnega pretakanja vina, ki se vrši navadno okoli Božiča. Tedaj pa nalijemo petijot na drože, ki ostanejo na dnu soda, ali pa te drože pomešamo v petijot. Seveda za to uporabimo le drože od dobrega, zdravega vina. V vinskih drožeh se namreč nahaja dosti vinskega kamna, ki se v petijotu raztopi in mu da kislejšega in bolj vinskega okusa. Zato drože s petijotom dobro premešamo. Mesec dni pozneje, ko so se drože v petijotu zopet usedle, pretočimo tudi petijot, in sicer v snažen, nekoliko zažveplan sod. Proti spomladi pretočimo petijot v drugič in ga pri tem raztočimo v več manjših sodov in pri tem zopet dobro zažveplamo. Na to pa rabimo petijot na ta način, da nastavimo en sod, ostale pa do vrha zalivamo. Tako porabimo en sod petijota za drugim. Preko poletja mora ležati petijot v dobri, hladni kleti, drugače se lahko pokvari.

Končno naj omenim še obstoječe predpise vinskega zakona, ki se nanašajo na izdelovanje petijota.

Po vinskem zakonu bivše Avstrije, ki je pri nas doslej veljaven, smejo izdelovati petijot samo vino-gradniki iz lastnih tropin, in sicer le za lastno, domačo porabo, ne pa za prodajo, in to v množini dveh litrov petijota za vsakega člana družine, všteti pa sile in delavce, na dan. Množino napravljenega petijota in število oseb je naznaniti do 31. januarja pristojnemu županstvu. Sode, kjer se hrani petijot, je označiti s prfmernim napisom in neizbrisljivim ležečim (X) križem.

B. Skalicky, Grm, Novo mesto.

Konjska razstava na ljubljanskem velesejmu.

Žzdr. Tepina.

(Dalje in konec.)

IV. Zrebetne in plemenske kobile, a) mrzlokrvne:

Št. 31. 4 letna. (Grašič, Klanec), močna kobila, dobrih kosti, toda v križcu previsoka in pobita, vendar prav dobra, kmečka plemenska kobila: prav dobro (500 Din). Št. 69. 6 letna. (Furlan, Vrbljenje), neskladen konj, prednji nogi pod kolenom stisnjeni: dobro (300 Din). Št. 77. 7 letna. (Mol, Voglje), kobila širokih prsi, zadaj nekoliko previsoka, s'oli spredaj sicer nekoliko podse, a v celoti dober konj: dobro (200 Din). Št. 101. 7 letna. (Janžekovič, Strjanci), v križcu nekoliko previsoka, v celoti pa dobra plemenska kobila, lepih oblik, prav dobre hoje in prav dobro rejena: prav dobro (300 Din). Št. 102. 16 letna. (Janžekovič, Strjanci), globoka, šestnajstletna, še sedaj za plemo uporabljana kobila: izvrstno (500 Din, dipl.)

b) toplokrvne:

Št. 107. 6 letna. (Antolovič, Mihalovec), izvrstna, plemenska kobila, ki ne zataji svojega pokolenja po velikem Nonisu: izvrstno (1000 + 250 Din, dipl.) Št. 109. 8 letna. (Igovič, Ljubljana), prav dobra, žlahtna plemenska kobila: izvrstno (1000 Din, dipl.) Št. 147. 6 letna. (Polajnar, Ljubljana), dobro zgrajena kobila, le prednje noge silijo nekoliko nazaj: izvrstno (500 Din, dipl.) Št. 149. 9 letna. (Brabek, Ljubljana), zelo žlahtna plemenska kobila, izboren jezdnj konj: izvrstno (500 Din, dipl.) Št. 117. 8 letna. (Sojanovič, Ljubljana), žlahtna kobila, nekoliko preveč dvignjenega vratu, z jako prožno hojo: prav dobro (500 Din).

V. Mladi in licencovani žrebci, a) mrzlokrvni:

Št. 72. 1 letni. (Štrubelj, Paradišče), krepak žrebec, a ima premalo oprsa: dobro (150 Din). Št. 79. 1 letni. (Furlan, Vrbljenje), visokonožen žrebček, nekoliko previsokega križa, kratkega vratu, malo oprsa, a dobrega trupa in krepkih kosti: prav dobro (200 Din). Št. 105. 1 letni. (Erzar, Gameljni), žrebec, ki ima pre malo globoke prsi, a obeta postati dober deloven konj: dobro (150 Din). Št. 95-98. 1 letni. (Janžekovič, Strjanci), oba v križcu previsoka, za plemenaka nesposobna žrebca kot konja: prav dobro (vsak po 200 Din). Št. 124. 1 letni. (Ocepek, Suhadolc), v križcu precej previsok žrebček, nepoznanega pokolenja: zadostno (150 Din). Št. 7. 3 letni. („Union“, Ljubljana), širok žrebec, silnega trupa, le v križcu nekoliko previsok: izvrstno (300 Din). Št. 4. 2 letni. (Svigelj, Brest), krepko zgrajen, nekoliko kratek, zadnje noge krive: prav dobro (200 Din). Št. 10. 3 letni. (Janžekovič, Strjanci), licenciran žrebec, vnanjost: dobro, oskrbovan prav dobro (150 Din). Št. 57. 6 letni. (Heržič, Mihovec), licencovan žrebec, vnanjost: dobro, oskrbovan prav dobro (150 Din). Št. 37. 3 letni. (Štrukelj, Spodnje Loke), žrebec za plemenaka nesposoben, čisto običajen konj: nezadostno. Št. 56. 3 letni. (Kuharič, Lešnjica), licenciran žrebec, vnanjost: prav dobro, oskrbovan: prav dobro (150 Din).

b) toplokrvni:

Št. 98. 2 letni. (Rebselj, St. Jakob), žlahten dveleten žrebec, dobrega trupa, le nekoliko mehkih lakotnic: izvrstno (300 Din, dipl.) Št. 87. 1 letni. (Ziherl, Suha), običajen konj, brez posebnih vrlin: dobro (150 Din). Št. 58. (Miladinovič, Ljubljana), žlahten, kratek in precej visokonožen žrebček, nekoliko slabih nog in slabe hoje, vendar: prav dobro (200 Din). Št. 64. 2 letni. (Baumgartner, Fužine), slabo zgrajen žrebček, s sablastimi nogami: zadostno (100 Din). Št. 3. 2 letni. (Stoianovič, Ljubljana), dobro zgrajen žrebček, dobrih nog in dobre hoje: prav dobro (200 Din).

Poleg teh se je ogledalo še 26 državnih žrebcev (od teh tri v zasebni oskrbi), ki so zadivili obiskovalce, in ocenilo 20 gospodarskih konj, večinoma skopljenecv. Lastniki teh konj so prejeli na nagradah skupno 1925 Din. Podrobna ocena teh konj, ki kot plemenjaki itak ne prilijajo v poštev, ni tolikega pomena, zato jo opuščam. Omenim le tri najboljše: dva toplokrvna skopljenca, last posestnikov Kočjana in Strojina iz Mihovice in

amer. dirkača skopljenca last tov. Zabreta iz Britofa. Dva oskrbnika drž. žrebcev sta prejela nagrade za dobro oskrbovanje, in sicer: Babnik (Bizovik) za Romea in Alfonz Robinzona 300 Din, Modic (Brest) za Dušana 150 Din.

Iz zgorajšnje ocene razvidi lahko vsak razstavljalac in posestnik razstave, da se je ocenjevalo vestno in resno. Žal, da je razstava trajala le en dan. Če bi trajala razstava vsaj toliko časa, da bi se mogla ocena objaviti še med razstavo, bi bila poučna stran razstave takorekoč popolna.

Končno bi priporočal vsemi razstavljalcem, da pravočasno prijavijo svoje konje s podatki o spolu, starosti in pokoljenju (od katerega žrebca je). Istotako naj bi vsak, ki je konja prijavil, ga tudi res pripeljal na razstavo. Letos 17 prijavljenih konj ni bilo privedenih na razstavo, nasprotno pa so prijavili, oziroma privedli nekateri konje na razstavo šele zadnje dni ali celo šele na dan razstave same. S tem se samo otežkoča razdelitev konj in dodelitev prostorov.

Vsa čast pa vsem drugim razstavljalcem, zlasti onim, ki so neplašče se truda in neprilik postavili prijavljene konje na razstavo.

Obisk razstave je bil zadovoljiv. Posetilo jo je okroglo 6000 obiskovalcev. Prepričan pa sem, da bo prihodnja še številnejše obiskana tako od obiskovalcev, kakortudi od razstavljalcev, zlasti pa kupcev, kajti že letos je bilo prodanih na razstavi lepo število prvovrstnih konj.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovorja se edinole na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom: brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašateljevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista: na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzema nikakega jamstva.

Vprašanje 85. Nameravam na nepognojeno parcelo sejati sadno seme od jabolk in hrušk. Gnojil bi rad z umetnimi gnojili, ker nimam hlevskega gnoja. **Kako pognojim prostor za setev sadnega semenja?** (F. V. v D.)

Odgovor: Mlade sadne rastline ali divjaki so glede zemlje tako izbirčni kakor najžlahtnejša zelenjava. Le v globoki, srednje lahki, pregnojni, rodovitni, sprsteninasti zemlji se razvijajo dovoljno, da postanejo sposobne za požlahtnenje. Če pa hočete sejati to seme na nepognojeno zemljo, potem ne morete pričakovati ugodnih uspehov, četudi še tako močno gnojite z umetnimi gnojili. Niti svežega hlevskega gnoja ne prenesejo mlade rastline, ker je ta za njih preoster. Edino v tem slučaju bodo divjaki primerno uspevali, če nepognojeno parcelo globoko preorjete ali prekopljete ter zmešate zemljo z veliko množino komposta. Sicer pa, če se hočete o tem podrobneje poučiti, kupite sadni knjigi: M Humek, Praktični sadjar, ali Ivan Belle, Sadjarstvo.

Vprašanje 86. Letos se je pojavilo po našem polju zelo veliko miši, ki so napravile neprecenljivo škodo, zlasti na krompirju. Odkod te množice miši? Ali je temu krivo letošnje vreme? **Kako naj pokončujem miši, da jih drugo leto ne bo več?** (M. G. v M.)

Odgovor: Mišja nadloga postane lahko prav nevarna, kakor nas izkušnje uče po drugih krajih. Že danes nam delajo nepregledno škodo v naši zemlji, za katero se žal vse premalo menimo. Močnemu razplodu miši je prav gotovo krivo tudi letošnje vreme. Proti mišim je treba skupnega in organiziranega dela, da bo kaj uspeha. Posameznik ne more nič uspešnega doseči, če je ves okraj okužen po tej nenasitni golazni. Če le vasi in občine se morajo v bran postaviti in morajo po enotnem načrtu zatirati te nevarne škodljivce, da se nam ne razmnože čez glavo, Polaganje strupa v žive mišje luknje je

najboljše sredstvo proti mišim. Glavno pa je, da se lotimo v prizadetih krajih tega dela vsi brez izjeme. V prihodnjem „Kmetovalcu“ hočemo nekaj več o tem napisati.

GOSPODARSKE STVARI.

Sadni semenj v Ljubljani bo trajal tri dni in se bo vršil dne 18., 19. in 20. oktobra t. l. na prostoru Ljubljanskega velesejma. Priredi ga Sadjarska in vrtnarsko društvo v zvezi z upravo Ljubljanskega velesejma. Sadje, ki bo dostavljeno po železnici, se ima postaviti na sejm v ameriških zabojih, ki jih priskrbi društvo brezplačno v poljubnem številu. Okoliški sadjarji pripeljejo sadje lahko nevoženo na vozovih. Sadjarske podružnice in sadjarji, ki ima lepo namizno sadje na prodaj in ga želijo na sejm prodati, naj se takoj prigrasijo in naznanijo Sadjarskemu društvu, (v Marijanišču, Ljubljana) s kolikimi in katerimi sortami in v kakšni množini se hočejo udeležiti sejma. Zaboji za sadje, ki jih društvo razpošilja, drže po 20 kg sadja. V zaboje je vkladati le po eno sorto jabolk in imajo biti na sejm postavljena jabolka vzorec za blago, ki je na prodaj. Na sejm se sprejema le namizna jabolka, namizne hruške in orehi. Prodajo posreduje „Sadjarsko društvo“, ki bo skrbelo tudi za sadne kupce in trgovce.

Sadna razstava in sadni sejm v Kamniku. Kamniška podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva priredi dne 5., 6. in 7. oktobra v Kamniku sadno razstavo, združeno s sadnim sejmom. Ob otvoritvi (dne 5. oktobra ob 3/4 na 10. uri) bo govor sadjarskega strokovnjaka iz Ljubljane. Povabili smo sadne trgovce, da blago, ki je na prodaj, kolikor mogoče ugodno unovčimo. Na razstavi moramo dobiti tudi pregled sadja, ki se pri nas prideluje. Vabimo okoliške sadjarje in sploh vse interese, da se razstave mnogoštevilno udeležijo in da pokažejo s tem ne le svoje zanimanje za napredek sadjarstva, ampak tudi nujno potrebo sadne kupčije.

Anketa vinogradnikov in vinskih trgovcev, ki jo je sklical minister za poljedelstvo dr. Kulovec z ozirom na dolgotrajno vinsko krizo in katere se je udeležilo do 50 vinogradnikov in vinskih trgovcev iz vseh delov države, je soglasno sprejela sledeče resolucije s prošnjo:

1. Da podvzame vlada vse, da se o priliki pogajanj z Avstrijo in z drugimi državami doseže sporazum za čim večji izvoz vina brez ozira na odstotek alkohola.
2. Da posveti resno pozornost izvozu naših vin tudi pri pogajanjih z drugimi državami.
3. Da poskrbi za pravično zaščito vinskih trgovcev in vinogradnikov s tem, da se na pogajanja redno pozoveta dva eksperta.
4. Da se znatno zmanjšajo železniške tarife, ker so one glavna ovira živahni vinski trgovini i v državi sami i za izvoz v inozemstvo.
5. Da se čimprej predloži enostaven vinski zakon, ki določa stroge odredbe proti ponarejanju in zlorabi vina.
6. Da prometno ministrstvo hitro daje na razpolago vinskim izvoznikom specialne vinske cisterne, ki naj se nabavijo iz Nemčije na račun reparacij, tako da za normalno-tirne kakor za ozkotirne železnice.
7. Da se v bodoče osigura v trgovskih pogodbah s' povoljnimi tranzitnimi tarifami prevoz vina preko teritorija tujih držav.
8. Da se v Pragi in Krakovu zgradi na drž. stroške vzorni kleti zaradi reklame in boljše prodaje naših vin.
9. Da se pospešuje, kjer so ugodni pogoji, gojitev ranih in poznih vrst namiznega grozdja, in da se osigura nujen in odgovarjajoč prevoz takega grozdja.
10. Da se odpravi trošarina in ostali državni ter občinski davki na vino ali se vsaj skrčijo na minimum.
11. Da Narodna banka za časa sezone daje kredit solventnim osebam za trgovino z grozdom in vinom, kakor se krediti dajejo tudi trgovcem s slivami in drugim trgovcem.
12. Da država posebno in najenergičnejše pomaga pri osnovanju zadružnih klet.
13. Da se nujno odobri minimalna tarifa za prevoz praznih vinskih sodov.
14. Da se trgovci osvobodijo davka na poslovni promet za vina, ki jih izvažajo v inozemstvo.

KMETIJSKE NOVICE.

Kmetijsko posvetovanje v Ljubljani. „Kmetijska družba priredi v soboto 4. oktobra t. l. ob 8. zjutraj v dvorani bivšega deželnega dvorca (univerza) zborovanje, ki se ga udeleži po možnosti tudi kmetijski minister g. Dr. Kulovec. Na sporedu so vprašanja iz živinoreje, mlekarstva, konjereje, gnojenja in gnojil, semenogojstva in rastlinogojstva, travništva in pridelovanja krme, rastlinskih škodljivcev in kmetijskega pouka.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo ima sedaj svoj sedež v Mariboru (vinarska šola). Njega člani imajo redne prijateljske sestanke **vsak torek zvečer v mariborskem Narodnem domu.** Udeležba ni obvezna, a se priporoča zaradi potrebnih razgovorov o stanovskih in kmetijsko-strokovnih zadevah. Pri sestankih so dobrodošli prijatelji kmetijskih strokovnjakov in pospeševalci kmetijske stroke. Organizacija je nepolitična. Direktor **Andrej Žmavc**, t. č. načelnik.

Vinarska predavanja: V času od 13. do 15. oktobra t. l. se bodo vršila na drž. trtnih nasadih, in sicer: 1. **V Pekrah pri Limbušu** pri Mariboru; 2. **Gornji Radgoni**; 3. **Šmarju pri Jelšah** in 4. **Dramljah** (Sv. Uršula) pri Celju, če se prijavi za to dovoljno število udeležencev, teoretična predavanja in, v kolikor to dopuščajo obstoječe priprave, tudi praktična razkazovanja o vseh k vinski trgatvi in spravljanju vinskega mošta spadajočih opravilih in manipulacijah, kakor: o pripravljanju in čiščenju posode za trgatv; o branju, pečljanju (robkanju) in maščenju grozdja; o določitvi sladkorja in vinske kisline v moštu; o ravnanju z vinskim moštom iz gnilega nepopolno dozorelega grozdja; o izboljšanju vinskega mošta; o uporabi žvepla pri spravljanju mošta; o pogojih pravilnega kipeanja (vrenja), času pretakanja, glavnih boleznih vinskega mošta in vina itd. Dostop je prost vsem vinogradnikom, viničarjem in drugim interesentom, ki prijavijo svojo udeležbo do najkasneje 10. oktobra t. l. vodstvu dotičnega nasada. **To se naznanja vsem okrajnim zastopom, občinskim uradom, vinarским društvom in kmetijskim podružnicam mariborske oblasti, da skrbijo za čim številnejši obisk teh svrhu povzdige kvalitete naših vinskih službečih predavanj!**

Za velikega župana:
Inž. Zidanšek s. r.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru je otvorila novo kot 53. šolsko leto 1924/25. v ponedeljek, 15. septembra. Golenec novincev za prvi razred se je prijavilo več, nego jih je bilo v časih v dveh, odnosno — pod nemško upravo — v vseh treh letnikih skupno. Nekaj jih je moralo zaradi prenapolnjenja zavoda vnaprej odkloniti, z zdravstvenih razlogov pa se ni moglo sprejeti šest mladeničev. Zanimanje za strokovno izobrazbo kmetijske mladine torej razveseljuje narašča in bo treba misliti na ustanovitev novih kmetijskih šol. V zadnjih letih se je pripravljala ustanovitev dveh kmetijskih šol v Sloveniji, namreč za Prekmurje in za Gorenjsko; potem bi jih imeli z že obstoječimi v Mariboru, Št. Juriju pri Celju in na Grmu v Novem mestu pet, kar bi bilo za naše razmere in potrebe še vedno veliko premalo. Naj bi omenjeni novi kmetijski šoli ne ostali predolgo samo na papirju!

Direktor **Anton Žmavc.**

Na drž. srednji kmetijski šoli v Mariboru bodo v najkrajšem času oddana naslednja prosta mesta splentov, odnosno profesorjev: 1. **za pripravno skupino** (matematika, event. fizika z meteorologijo, botanika, mineralogija in geologija s pedologijo, zoologija), 2. **za živinorejsko skupino** (anatomija in fiziologija domačih živali, živinoreja, mlekarstvo, živinozdravstvo) in 3. **za kulturtehnično skupino** (risanje, zemljemerstvo, kmetijske melioracije, stavbinstvo). Eden profesorjev (morda živinorejec) bo imenovan za direktorja. Nadalje se bo namestila vsaj ena pisarniška moč (računovodja). Kmetijski stro-

kovnjaki (agronomi in kulturtehnik) in moški zanimanci računsko stroke, ki se zanimajo za katero navedenih službenih mest, naj to javijo **takoj direkciji drž. srednje kmetijske šole v Mariboru** s kratkim poročilom o študijah, izpitih in dosedanji praksi. Dokumentov ni treba prilagati. Prijava je obojestransko neobvezna. Gre za to, da ugotovimo, dali imamo navedene kvalificirane strokovne moči v ožji domovini ali jih naj poiščemo drugod.

DOPISI.

Bled. Razstava goveje živine. Združene kmetijske podružnice na Bledu so priredile dne 8. septembra t. l. v Zaki na Bledu razstavo goveje živine, združeno s premovanjem. Na razstavo je bilo prignanih **91 govedi gorenjske pasme**, in sicer **15 plemenskih bikov, 19 planinskih krav, 29 hlevskih krav in 28 telic.** Prva nagrada v znesku Din 250.— za bika se je prisodila posestniku Petru Sitarju iz Misač pri Podnartu; prvo nagrado za planinske krave v zneskih po Din 200.— so dobili: Rogač Anton, Lesce, Vester Ivan, Zagorica in Bertoncelj Josip, Mošnje; prvo nagrado za hlevske krave v enakem znesku se je prisodilo Ivanu Langusu iz Lesce, a prvo nagrado v zneskih po Din 130.— za telice posestnikom Jakobu Koselju, Lipnica in Jerneju Vouku iz Breznice. Z drugim darilom so bili nagrajeni 4 plemen. biki, 3 planin. krave, 6 hlevskih krav in 5 telic. 24 živalim se je prisodila III. nagrada. V celoti je bilo premovanih **11 bikov, 27 krav in 11 telic.** Za 24 nenagrajenih živali se je izplačalo posestnikom manjše zneske za prigon, a ostalih 18 živali ni moglo priti v pošte. Prigon živine na razstavo je bil za 50% večji od lanskega leta ter je opaziti med živinorejci okrajja **naraščajoče zanimanje za tekmo v lepoti in pravilni vzreji živine.** Izvor naraščajočemu zanimanju je iskati v vspodbudi k tekmi s ponavljajočimi se razstavami, predvsem pa v jako vspodbujevalnem in pospeševalnem delu za okrajno živinorejo od strani okrajnih živinorejskih odborov, katerih delokrog obsega vse večje vasi okrajja. Rejno stanje (kondicija) razstavljenih **hlevskih živali** je bilo povoljno, osobito pri kravah. Rejno stanje **planinskih živali** je pa nekoliko trpelo, nedvomno vsled obilega deževja in v zadnjih tednih tudi naraščajočega mraza na planinah, vkljub temu, da je letošnja planinska paša v primeri z lanskim letom znatno boljša. Obžalovati je, da ni bilo prigona tudi iz Bohinja, kar je pa z ozi-

rom na oddaljenost jako umljivo. Zelo koristno bi bilo, prirejati razstave plemenske živine vsako leto **tudi v Bohinju** samem (Boh. Bistrica), kar bi bilo že z ozirom na posebnosti in izrazitost bohinjske govedi jako umestno. Med Bohinjci vlada vseobče zanimanje za živinske razstave. Končno bi bilo še pripomniti, da mnogo najlepše živine iz blejske okolice, predvsem krav, vendarle ni bilo na razstavo, vsled česar vtis razstavljenih živali žal ni bil tak, kakršen bi lahko bil. Marsikateremu obiskovalcu razstave **iz drugih živinorejskih okrožij Slovenije** se je morda dozdevala gorenjska goved razmeroma majhna, v primeri z dolinskimi pasmami nekako neznatna in morda tudi glede telesnih oblik pomanjkljiva, toda, kdor pozna **prilike, v katerih ta goved živi** in grudo, na kateri je vzrastla, kdor pozna splošno jako šlabe, silno kamenite in strme **planine** tega okrajja, ter upošteva **mlečnosti gorenjske govedi** v primeri z njeno težo, tisti gotovo visoko cenijo **rentabilnost** teh utrjenih, zdravih živali.

Okr. ekonom **Suštič.**

OCENA KNJIG.

Kmetijski koledar za l. 1925., ki ga je uredil Miloš Štibler, je izšel in vsebuje poleg koledarja v ožjem pomenu besede in poleg rodovnika naše vladarske rodbine še **24** raznih gospodarskih in drugih člankov, ki so jih spisali razni veščaki. Vsebina je sledeča: O umetnih gnojilih in njihovi uporabi. — Pridelovanje lucerne. — Travnistvo. — Osuševanje travnikov. — O bistvu izboljšanja planinskih pašnikov. — Precepimo nerodovito sadno drevje. — Vinogradništvo. — Kletarstvo — Črtice iz živinoreje. — Štiri poglavja iz mlekarstva. — Čebelarstvo pismo. — Prva pomoč v hlevu. — O zložbi kmetijskih zemljišč. — Agrarne operacije v Sloveniji. — Električna v gospodinjstvu in kmetijstvu. — Ribarstvo v Sloveniji. — Našim porotnikom v bodrilo. — O vojaški službi. — Naše kmečke občine. — Najnovejše določbe novega taksnega in pristojbinskega zakona za našega kmetovalca. — Trošarina na žganje. — Naše kmetijsko šolstvo. — Državna podkovska šola na Selu pri Ljubljani. — Prva pomoč v nezgodah. — Knjižica, ki je izišla v žepnem formatu, šteje 192 strani. Njena mnogovrstna, času primerna in poučna vsebina ji daje posebno vrednost in velik pomen, zato jo z veseljem pozdravljamo in jo toplo priporočamo našim kmetovalcem v nakup. Knjigo je založila Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani in stane nevezana 10 Din, vezana pa 15 Din.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 230, v M. 5 glav.):				
1 par dobrih konj	13.000 do 20.000			
Voli in krave (prigon v Lj. 127, v M. 304 glav):				
1 kg žive teže I.	13.75	12.25 do 13.50		
1 " " II.	13.—	11.25 do 12.—		
1 " " III.	12.—	8.— do 10.—		
1 " " krave, klobasariče	7.— do 9.—	7.— do 8.—		
Teleta (prigon v Lj. 16, v M. — glav):				
1 kg žive teže	19.— do 20.—			
Prasiči (prigon v Lj. 79 majhnih pujskov, v M. 272 glav):				
1 komad 6—8 tednov stari	250.— naprej	250.— do 300.—		
1 " " 3—4 mesece	—	35.— do 550.—		
1 " " 5—7 " "	—	700.— do 750.—		
1 " " 8—10 " "	—	875.— do 950.—		
1 " " enoletni	—	1225.— do 1375.—		
1 kg žive teže, debeli	—	12.75 do 18.75		
1 " " mrtve	—	23.75 do 29.50		
Kože:				
1 komad konjske kože	—	175.— do 200.—		
1 kg goveje kože	—	15.— do 17.50		
1 " " telečje kože	—	27.50 do 30.—		
11 kg prasičje kože	—	10.—		
1 " " gonjega usnja	—	100.— do 175.—		
1 " " podplatov	—	75.— do 100.—		
Perutnina:				
1 komad, piščanec	15.— do 25.—	20.— do 30.—		
1 " " kokoš	40.— do 50.—	50.— do 60.—		
Mleko, maslo, jajca, sir:				
1 liter mleka	3.— do 3.75	3.— do 3.50		
1 " " smetane	—	12.— do 16.—		
1 kg čajnega masla	60.— do 70.—	—		
1 kg surovega masla	50.—	40.— do 44.—		
1 " " bohinjkega sira	52.—	—		
1 " " sirčka	12.—	5.— do 1.—		
1 " " jajce	1.75	1.75 do 2.—		
Žito in drugo:				
1 q pšenice	370.— do 400.—	400.—		
1 " " rži	300.— do 315.—	400.—		
1 " " ječmena	325.— do 350.—	375.—		
1 " " ovsna	300.— do 350.—	375.—		
1 " " proso	310.— do 350.—	500.—		
1 " " koruze (nove, sušene)	350.—	400.—		
1 " " ajde	350.—	—		
1 " " fižola, ribničana	600.— do 630.—	500.— do 700.—		
1 " " fižola prepeličar	600.—	—		
1 " " krompirja	150.— do 175.—	150.— do 200.—		
Krma:				
1 q sladkega sena	100.—	50.— do 75.—		
1 " " kislega sena	75.—	35.— do 40.—		
1 " " slame	75.—	40.— do 50.—		
Kurivo:				
1 m ³ trdih drv	150.— do 190.—	175.— do 200.—		
1 " " mehkih	100.—	150.— do 175.—		